

ความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาของเกษตรกร หมู่ที่ 1

ตำบลโคกสำโรง อำเภอกอสำโรง จังหวัดลพบุรี*

NEED FOR INNOVATION IN GRILLED FISH PRODUCTION OF FARMERS IN VILLAGE 1, KHOK SAMRONG SUB - DISTRICT, KHOK SAMRONG DISTRICT, LOPBURI PROVINCE

ชยาภรณ์ เย็นฉ่ำ*, เมตตา เร่งชวนขวย, ปรีดา สามงามยา, ประเดิม ฉ่ำใจ

Chayaporn Yencham, Metta Rengkounkway, Preeda Samngamy, Praderm Chumjai

คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Agriculture, Kasetsart University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: chayaporn.ye@ku.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจและสังคม 2) ปัจจัยการได้รับการสนับสนุน 3) ปัจจัยด้านแรงจูงใจ 4) ความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาและ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนและปัจจัยด้านแรงจูงใจกับความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาของเกษตรกร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรหมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอกอสำโรง จังหวัดลพบุรี จำนวน 203 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 133 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดและสถิติอนุมาน ได้แก่ ไคสแควร์ ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.4 อายุเฉลี่ย 54.93 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 82.0 รายได้เฉลี่ย 71,837.60 บาท/ปี รายจ่ายเฉลี่ย 18,009.02 บาท/ปี ประสบการณ์ในการทำปลาเฉลี่ย 29.77 ปี เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 53.4 2) เกษตรกรส่วนใหญ่มีช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 93.7 และแหล่งเงินทุนจากตนเองมากที่สุด ร้อยละ 100.0 3) เกษตรกรมีปัจจัยด้านแรงจูงใจเฉลี่ยสูงสุดด้านความต้องการความสำเร็จ 2.39 รองลงมา คือ ด้านความต้องการความผูกพัน 2.38 และด้านความต้องการอำนาจ 2.33 4) เกษตรกรมีความต้องการนวัตกรรมเฉลี่ยสูงสุดด้านปัจจัยนำเข้าเฉลี่ย 2.37 รองลงมา คือ ด้านกระบวนการผลิตเฉลี่ย 2.35 ด้านผลผลิตเฉลี่ย 2.34 และด้านการตลาดเฉลี่ย 2.31 5) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการทำปลา ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการความผูกพัน ความต้องการอำนาจมีความสัมพันธ์กับความต้องการนวัตกรรมโดยภาพรวม และรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: ความต้องการนวัตกรรม, นวัตกรรมการผลิต, การผลิตปลา

* Received June 19, 2023; Revised July 10, 2023; Accepted August 15, 2023

Abstract

The purposes of this research were to study 1) Personal basic economic and social factors 2) Supporting Factors 3) Motivation factor 4) Needs for innovation in grilled fish production and 5) Relationships between personal basic economic and social factors, supporting factors, and motivation factors, and needs for innovation in grilled fish production of farmers. The population used in the study were 203 farmers in Moo 1, Khok Samrong Sub - district, Khok Samrong District, Lopburi Province and 133 of them were chosen as the study samples. Data were collected using questionnaires and analyzed by using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, standard deviation, maximum and minimum values and inferential statistics which was Chi - square. The study results showed that 1) Most of the farmers were female at 62.4%, average age was 54.93 years old, completed primary school educational level at 82.0%, average income was 71,837.60 baht/year. The average expenditure was 18,009.02 baht/year. The average experience in making grilled fish was 29.77 years. Participation in the agricultural group of the village fund group was at 53.4%. 2) Most of the farmers had a channel to receive information from their neighbors at 93.7% and the source of funds for farmers was the most from their own at 100.0%. 3) Farmers had the highest level of motivation factor, the need for success, 2.39, followed by the need for commitment, 2.38, and the need for power, 2.33. 4) Farmers had the highest level of need for innovation in terms of inputs with an average of 2.37, followed by production processes with an average of 2.35, productivity with an average of 2.34 and marketing with an average of 2.31. 5) The hypothesis testing results showed that age, education level, income, experience in grilled fish production, need for success, need for relationship and need for power were related to the overall aspect and individual aspect of need for innovation at 0.05 level of significant.

Keyword: Need for Innovation, Production Innovation, Grilled Fish Production

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีการทำเกษตรอย่างหลากหลายรูปแบบซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ 1) กสิกรรม หมายถึง การเพาะปลูกพืช เช่น การทำนา การทำสวน การทำไร่ เป็นต้น 2) ปศุสัตว์ หมายถึง การประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์บนบก เช่น เลี้ยงวัว เลี้ยงหมู หรือเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ปีก เป็นต้น 3) ป่าไม้ หมายถึง การประกอบอาชีพเกี่ยวกับป่า เช่น การปลูกป่าไม้เศรษฐกิจ การนำผลผลิตจากป่ามาแปรรูป และ 4) การประมง หมายถึง การประกอบอาชีพการเกษตรทางน้ำ เช่น การเลี้ยงสัตว์น้ำ การจับสัตว์น้ำ เป็นต้น (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2566) โดยแหล่งทำการประมงน้ำจืดหลัก ได้แก่ แม่น้ำ ทะเลสาบ หนองบึง และอ่างเก็บน้ำ อาจกล่าวได้ว่า การทำประมงน้ำจืดเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยมาตั้งแต่ในอดีต และเป็นแหล่งอาหารโปรตีนของประชาชนในชนบทซึ่งชาวประมงส่วนใหญ่เป็นชาวประมงพื้นบ้าน สำหรับชนิดสัตว์น้ำที่จับได้ส่วนใหญ่ ได้แก่ ปลาตะเพียน ปลาช่อน ปลาดุก ปลาไน ปลานิล และปลาเบญจพรรณอื่น ๆ ส่วนปี 2560 ผลผลิตยังคงใกล้เคียงกับปี 2559 โดยเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งหน่วยงานภาครัฐได้มีการเฝ้าระวังและบริหารจัดการน้ำภาคการเกษตร แต่ในช่วงปลายปีอาจมีความเสี่ยงจากสภาวะน้ำท่วมในหลายพื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง (กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมง, 2562)

ลพบุรีเป็นบริเวณพื้นที่ราบสลับเนินเขาและภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ทางทิศตะวันออกของ อำเภอเมืองลพบุรี บางส่วน ด้านตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอบ้านหมี่ ด้านเหนือและด้านใต้ของอำเภอโคกสำโรง พื้นที่เกือบทั้งหมดของอำเภอสระโบสถ์ อำเภอโคกเจริญ อำเภอท่าหลวง อำเภอชัยบาดาล อำเภอพัฒนานิคม และอำเภอลำสนธิ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมด และอีกบริเวณหนึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่มครอบคลุมพื้นที่ อำเภอท่าม่วง ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมืองลพบุรี บางส่วนของอำเภอบ้านหมี่และอำเภอโคกสำโรง คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมดโดยมีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 2,191,311.50 ไร่ (50.05% ของจังหวัด) เป็นนาข้าว 813,166.96 ไร่ แม่น้ำและลำคลอง จำนวน 5 สาย (คณะทำงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร และสหกรณ์จังหวัดลพบุรี, 2562)

ตำบลโคกสำโรงเป็นพื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ จัดได้ว่าเป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญ เช่น ข้าว โดยมีแหล่งน้ำ คือ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น โดยแหล่งน้ำตามธรรมชาติเป็นหัวใจสำคัญในการทำการเกษตรอยู่หลายแห่ง มีลำคลองที่สำคัญ ได้แก่ คลองวังกระพุ่ม หมู่ที่ 1 (แผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสำโรง, 2564) ซึ่งนอกจากจะมีลักษณะเพื่อการเชื่อมโยงแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรแล้ว ยังมีในด้านประมงพื้นบ้านภายในขอบเขตของหมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง เพราะมีลำคลองวังกระพุ่มที่ไหลผ่านชุมชนซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะกับการหาปลาเป็นอย่างมาก เมื่อถึงเดือน สิงหาคม - ตุลาคม จะเกิดอุทกภัยในทุกปี ส่งผลให้เกษตรกรจับปลาได้ง่ายขึ้นมากกว่าในช่วงเดือนมกราคม - กรกฎาคม โดยเกษตรกรยังคงมีปัญหาดั้งเดิมในการหาปลาจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ตั้งแต่วิธีการหาปลา เช่น การหว่านแห การตกปลา และการยกยอ เป็นต้น รวมไปถึงกระบวนการผลิตที่ยังคงใช้วิธีการทำมือและใช้แสงแดดจากธรรมชาติในการผึ่งปลาซึ่งเกษตรกรเองต้องอาศัยความชำนาญและประสบการณ์ร่วมด้วยเมื่อปลาอย่างมีรสชาติอร่อย กลิ่นหอม ไม่เหม็นคาว (คารบ สมะวรรณ และพิมพ์ชนก พริกบุญจันทร์, 2564) ทำให้ผู้บริโภคมีความต้องการปลาอย่างเพิ่มขึ้น เกษตรกรจึงพบปัญหาหลายด้าน ได้แก่ วัตถุดิบไม่เพียงพอ เกิดความล่าช้าและผลิตไม่ทันตามคำสั่งซื้อซึ่งหากเก็บผลผลิตคงคลังไว้เป็นระยะเวลาอันยาวทำให้ขมจนกัดกินจนทำให้เสียราคาได้ อีกทั้งยังได้ราคาต่ำกว่าท้องตลาด 3 เท่า จากการจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง (ยุพิน สมคำพี้, 2552)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาอย่างของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เพื่อให้เกษตรกรมีวัตถุดิบเพียงพอในการจำหน่าย สามารถทุนแรงและทุนเวลาในกระบวนการผลิต โดยนวัตกรรมเหล่านั้นจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพ อันจะนำไปสู่การตอบสนองต่อความต้องการของผู้ซื้อให้ทันตามเวลา และสามารถขยายตลาดผลผลิตได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการได้รับการสนับสนุนช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและแหล่งเงินทุนของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
4. เพื่อศึกษาความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาอย่างของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุน และแรงจูงใจกับความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาอย่างของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาอย่างของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี โดยมีแนวทางของการศึกษาประกอบด้วยรายละเอียดของขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรหมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี จำนวน 203 ราย

2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยโดยสูตรของเครจซี่และมอร์แกนคำนวณจากเกษตรกรผู้ผลิตปลาหมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี จำนวน 133 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามที่มีคำถามแบบปลายปิด (Closed question) และคำถามแบบปลายเปิด (Open - ended Question)

4. การทดสอบเครื่องมือ

4.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม จากแนวคิดทฤษฎีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ที่มีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่สื่อความหมายถูกต้องชัดเจน

4.2 ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบกับเกษตรกรผู้ผลิตปลาที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างจาก อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) ของแรงจูงใจได้เท่ากับ 0.882 และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) ของความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาได้เท่ากับ 0.938 โดยค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.00 – 1.00 ยิ่งใกล้ 1.00 ยิ่งมีความเชื่อมั่นสูง เกณฑ์การแปลผลความเชื่อมั่นมี ดังนี้ 0.00 – 0.20 ความเชื่อมั่นต่ำมาก/ไม่มีเลย 0.21 – 0.40 ความเชื่อมั่นต่ำ 0.41- 0.70 ความเชื่อมั่นปานกลาง 0.71 - 1.00 ความเชื่อมั่นสูง

4.3 นำผลการทดสอบที่ได้มาทำการปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้อง และสมบูรณ์ก่อนนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรผู้ผลิตปลาถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของเกษตรกรหมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี โดยวิธีสอบถามเกษตรกรจนครบทั้ง 133 ราย

5.2 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป แปลผล สรุป และรายงานผลการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และความสอดคล้องของคำตอบในแบบสอบถาม

6.2 นำข้อมูลที่ต้องเรียบเรียงมาจัดหมวดหมู่ลงรหัส แล้วนำไปประมวลผลข้อมูล หาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

6.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าสูงสุด (maximum) และค่าต่ำสุด (minimum) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

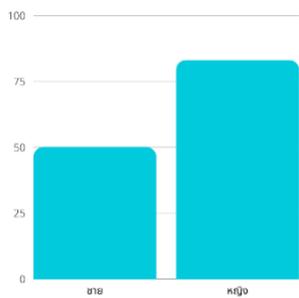

6.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ ไคสแควร์ (Chi - square) สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุน และปัจจัยด้านแรงจูงใจกับความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาย่างของเกษตรกร

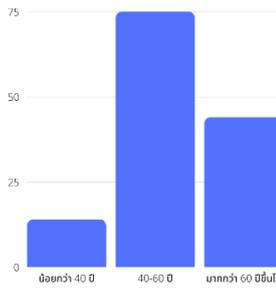
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาย่างของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี จากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจำนวน 133 คนสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

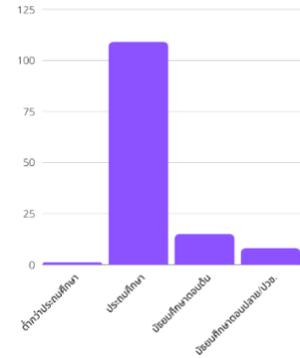
1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจและสังคม

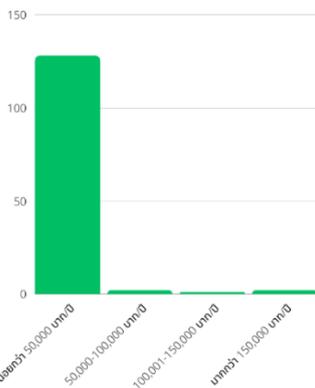
ภาพที่ 1 เพศ

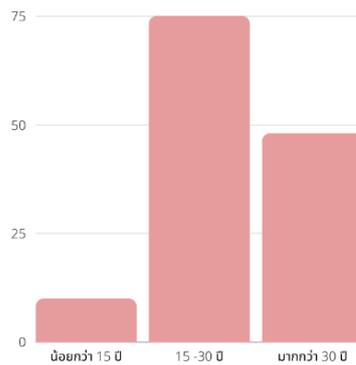
ภาพที่ 2 อายุ

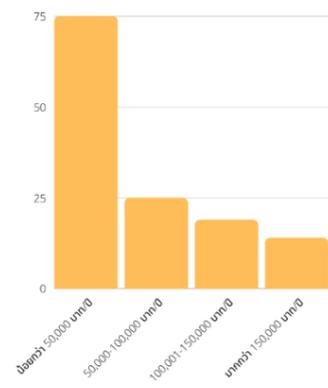
ภาพที่ 3 ระดับการศึกษา

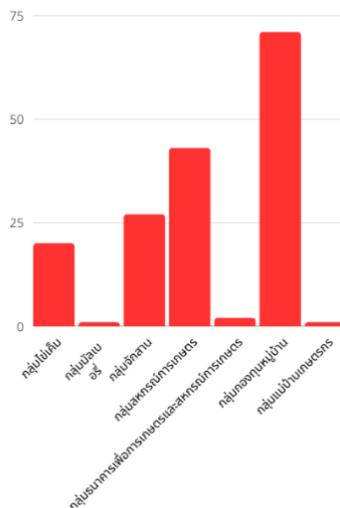
ภาพที่ 4 รายได้

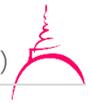
ภาพที่ 5 รายจ่าย

ภาพที่ 6 ประสพการณ์ในการทำปลาย่าง

ภาพที่ 7 การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.4 มีอายุมากที่สุด 85 ปี มีอายุน้อยที่สุด 23 ปี และมีอายุเฉลี่ย 54.93 ปี จบการศึกษามากที่สุดระดับประถมศึกษา ร้อยละ 82.0 รองลงมามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 11.3 และจบการศึกษาน้อยที่สุดต่ำกว่าประถมศึกษา ร้อยละ 0.8 มีรายได้มากที่สุด 240,000 บาท/ปี มีรายได้น้อยที่สุด 12,000 บาท/ปี และมีรายได้เฉลี่ย 71,837.60 บาท/ปี มีรายจ่ายมากที่สุด 180,000บาท/ปี มีรายจ่ายน้อยที่สุด 6,000บาท/ปี และมีรายจ่ายเฉลี่ย 18,009.02 บาท/ปี มีประสบการณ์ในการทำปาล์มมากที่สุด 50 ปี มีประสบการณ์ในการทำปาล์มอย่างน้อยที่สุด 5 ปีและมีประสบการณ์ในการทำปาล์มเฉลี่ย 29.77 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 53.4 รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 32.3 และเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรร้อยละ 0.8

2. ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและแหล่งเงินทุนของเกษตรกรส่วนใหญ่ มีช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้านร้อยละ 93.7 รองลงามีช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 56.4 และมีช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้นำชุมชนน้อยที่สุด ร้อยละ 25.6 แหล่งเงินทุนของเกษตรกรจากของตนเองมากที่สุดร้อยละ 100.0 รองลงมาแหล่งเงินทุนของเกษตรกรจากเพื่อนบ้านและญาติ/พี่น้อง ร้อยละ 1.5 และแหล่งเงินทุนของเกษตรกรจากเงินกู้กองทุนของชุมชนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.8

3. ปัจจัยด้านแรงจูงใจ มีปัจจัยด้านแรงจูงใจรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.37$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ตารางที่ 1 ด้านความต้องการความสำเร็จ

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ	แรงจูงใจ (จำนวน/ร้อยละ)			\bar{X}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ชอบความท้าทายและชอบการแข่งขัน	0 (0.0)	78 (58.6)	55 (41.4)	2.41	0.494	มาก
มีความรับผิดชอบในการทำงานสูง	1 (0.8)	80 (60.2)	52 (39.1)	2.38	0.503	มาก
ชอบการวางแผนในการทำงานล่วงหน้า	2 (1.5)	76 (57.1)	55 (41.4)	2.40	0.521	มาก
ยอมรับคำติชมของสมาชิกกลุ่มเพื่อนำมาประเมินตนเอง	0 (0.0)	80 (60.2)	52 (39.1)	2.38	0.503	มาก
รวมด้านความต้องการความสำเร็จ 2.39 0.505 มาก						

ตารางที่ 2 ด้านความต้องการความผูกพัน

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ	แรงจูงใจ (จำนวน/ร้อยละ)			\bar{X}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกภายในกลุ่ม	3 (2.3)	75 (56.4)	55 (41.4)	2.39	0.534	มาก
ได้รับการยอมรับจากสมาชิกกลุ่มที่อยู่ใกล้ชิด	3 (2.3)	76 (57.1)	54 (40.6)	2.38	0.533	มาก

ตารางที่ 2 ด้านความต้องการความผูกพัน (ต่อ)

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ	แรงจูงใจ (จำนวน/ร้อยละ)			\bar{X}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
มีความสนใจร่วมมือภายในกลุ่มมากกว่าการแข่งขัน	4 (3.0)	76 (57.1)	53 (39.8)	2.37	0.543	มาก
มีเพื่อนบ้านหรือญาติพี่น้องเป็นสมาชิกกลุ่ม	3 (2.3)	75 (56.4)	55 (41.4)	2.39	0.534	มาก
รวมด้านความต้องการความผูกพัน 2.38 0.525 มาก						

ตารางที่ 3 ด้านความต้องการอำนาจ

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ	แรงจูงใจ (จำนวน/ร้อยละ)			\bar{X}	S.D.	ระดับแรงจูงใจ
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
มีความต้องการเป็นผู้นำของกลุ่ม	4 (3.0)	80 (60.2)	49 (36.8)	2.34	0.535	มาก
มีความต้องการมีอำนาจในการควบคุมระหว่างปฏิบัติงานกับสมาชิกกลุ่ม	4 (3.0)	81 (60.9)	48 (36.1)	2.33	0.533	ปานกลาง
มีความต้องการทำงานให้โดดเด่นกว่าผู้อื่นในกลุ่ม	5 (3.8)	79 (59.4)	49 (36.8)	2.33	0.547	ปานกลาง
ให้ความสำคัญกับการใช้อำนาจมากกว่าเรื่องการทำงานให้มีประสิทธิภาพ	4 (3.0)	81 (60.9)	48 (36.1)	2.33	0.533	ปานกลาง
รวมด้านความต้องการอำนาจ 2.33 0.523 ปานกลาง						

4. ความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาย่างของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอกอสุริยบุรี จังหวัดลพบุรี มีความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาย่างรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 2.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ตารางที่ 4 ด้านปัจจัยนำเข้า

ความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาย่าง	ความต้องการ (จำนวน/ร้อยละ)			\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ต้องการแหล่งผลิตปลาอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อให้มีวัตถุดิบตลอดทั้งปี	1 (0.8)	77 (57.9)	55 (41.4)	2.41	0.508	มาก
ต้องการเครื่องคัดขนาดและชนิดของปลา	3 (2.3)	77 (57.9)	53 (39.8)	2.38	0.531	มาก

ตารางที่ 4 ด้านปัจจัยนำเข้า (ต่อ)

ความต้องการนวัตกรรม ในการผลิตปลาอย่าง	ความต้องการ (จำนวน/ร้อยละ)			\bar{x}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ต้องการเครื่องมือทำความสะอาดปลา	3 (2.3)	79 (59.4)	51 (38.3)	2.36	0.527	มาก
ต้องการเตาอบรมควันขนาดใหญ่ขึ้นและมี ประสิทธิภาพสูงขึ้น	2 (1.5)	82 (61.7)	49 (36.8)	2.35	0.510	มาก
รวมด้านปัจจัยนำเข้า 2.37 0.503 มาก						

ตารางที่ 5 ด้านกระบวนการผลิต

ความต้องการนวัตกรรม ในการผลิตปลาอย่าง	ความต้องการ (จำนวน/ร้อยละ)			\bar{x}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ต้องการเครื่องอบลมร้อนหรือเตาอบแสงอาทิตย์ เพื่อให้ผลผลิตแห้งหมาดก่อนนำไปเข้าเตาอบรม ควัน	6 (4.5)	76 (57.1)	51 (38.3)	2.34	0.563	มาก
ต้องการหาเชื้อเพลิงชนิดใหม่ที่มีคุณภาพ ราคาถูกและหาได้ง่าย	4 (3.0)	78 (58.6)	51 (38.3)	2.35	0.539	มาก
ต้องการพัฒนาผลผลิตให้มีมูลค่าสูงขึ้น เช่น ผงปลาอย่างโรยข้าว	3 (2.3)	77 (57.9)	51 (39.8)	2.38	0.531	มาก
ต้องการเครื่องซีลสุญญากาศในการเก็บผลผลิตที่ คงคลังเพื่อรอการจำหน่าย	4 (3.0)	78 (58.6)	51 (38.3)	2.35	0.539	มาก
รวมด้านกระบวนการผลิต 2.35 0.547 มาก						

ตารางที่ 6 ด้านผลผลิต

ความต้องการนวัตกรรม ในการผลิตปลาอย่าง	ความต้องการ (จำนวน/ร้อยละ)			\bar{x}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ต้องการปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น	2 (1.5)	82 (61.7)	49 (36.8)	2.35	0.510	มาก
ต้องการระยะเวลาในการผลิตที่สั้นลง	6 (4.5)	79 (59.4)	48 (36.1)	2.32	0.556	ปานกลาง
ต้องการผลผลิตที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	3 (2.3)	77 (57.9)	53 (39.8)	2.38	0.531	มาก
ต้องการยืดอายุการเก็บรักษาผลผลิตเป็นระยะ เวลานาน	6 (4.5)	76 (57.1)	51 (38.3)	2.34	0.563	มาก
รวมด้านผลผลิต 2.34 0.540 มาก						

ตารางที่ 7 ด้านการตลาด

ความต้องการนวัตกรรม ในการผลิตปลาอย่าง	ความต้องการ (จำนวน/ร้อยละ)			\bar{x}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ต้องการจัดจำหน่ายผลผลิตแบบออนไลน์	6 (4.5)	79 (59.4)	48 (36.1)	2.32	0.556	ปานกลาง
ต้องการขยายกลุ่มลูกค้าใหม่	5 (3.8)	80 (60.2)	48 (36.1)	2.32	0.544	ปานกลาง
ต้องการขนส่งและกระจายสินค้าทั่วประเทศ	5 (3.8)	84 (63.2)	44 (33.1)	2.29	0.533	ปานกลาง
ต้องการกระจายผลผลิตไปยังร้านค้าปลีกในชุมชน	4 (3.0)	82 (61.7)	47 (35.3)	2.32	0.530	ปานกลาง
รวมด้านการตลาด 2.31 0.527 ปานกลาง						

5. ผลการทดสอบสมมติฐานจากการวิจัยความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาอย่างของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอกอสุริยราช จังหวัดลพบุรี พบว่า

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจและสังคมกับความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาอย่างของเกษตรกร

พื้นฐานส่วนบุคคล	ความต้องการนวัตกรรม							
	ด้านปัจจัยนำเข้า		ด้านกระบวนการผลิต		ด้านผลผลิต		ด้านการตลาด	
	χ^2	p - value	χ^2	p - value	χ^2	p - value	χ^2	p - value
เพศ	3.708 ^{ns}	0.157	1.043 ^{ns}	0.593	1.142 ^{ns}	0.565	0.068 ^{ns}	0.967
อายุ	14.047*	0.007	12.056*	0.017	10.052*	0.040	8.900 ^{ns}	0.064
ระดับการศึกษา	10.808 ^{ns}	0.095	11.033 ^{ns}	0.087	8.679 ^{ns}	0.192	12.729*	0.048
รายได้	32.256*	0.000	32.830 ^{ns}	0.000	36.147*	0.000	37.490*	0.000
รายจ่าย	3.030 ^{ns}	0.805	3.296 ^{ns}	0.071	3.401 ^{ns}	0.757	3.288 ^{ns}	0.772
ประสบการณ์ในการผลิตปลาอย่าง	8.806 ^{ns}	0.066	9.677*	0.046	7.476 ^{ns}	0.113	9.488*	0.050
การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร								
ใช่/แอดมิ	0.564 ^{ns}	0.754	0.048 ^{ns}	0.976	0.101 ^{ns}	0.951	2.852 ^{ns}	0.240
มี/แอดมิ	1.521 ^{ns}	0.467	1.620 ^{ns}	0.445	1.727 ^{ns}	0.422	1.727 ^{ns}	0.422
จัก/แอดมิ	3.480 ^{ns}	0.176	2.435 ^{ns}	0.296	1.888 ^{ns}	0.389	2.774 ^{ns}	0.250
สหกรณ์การเกษตร	1.023 ^{ns}	0.600	0.897 ^{ns}	0.639	1.168 ^{ns}	0.588	0.490 ^{ns}	0.783
จ.ก.ส.	0.109 ^{ns}	0.947	0.182 ^{ns}	0.913	0.224 ^{ns}	0.894	0.202 ^{ns}	0.904
กองทุนหมู่บ้าน	0.368 ^{ns}	0.832	0.092 ^{ns}	0.955	0.042 ^{ns}	0.979	0.092 ^{ns}	0.955
แม่บ้านเกษตรกร	0.710 ^{ns}	0.701	0.756 ^{ns}	0.685	0.733 ^{ns}	0.693	0.689 ^{ns}	0.709

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการได้รับการสนับสนุนช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และแหล่งเงินทุนของเกษตรกรกับความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาอย่างของเกษตรกร

การได้รับการสนับสนุน	ความต้องการนวัตกรรม							
	ด้านปัจจัยนำเข้า		ด้านกระบวนการผลิต		ด้านผลผลิต		ด้านการตลาด	
	χ^2	p - value						
ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร								
เพื่อนบ้าน	0.945 ^{ns}	0.623	2.245 ^{ns}	0.326	2.665 ^{ns}	0.264	1.917 ^{ns}	0.383
ผู้นำชุมชน	1.962 ^{ns}	0.375	2.629 ^{ns}	0.269	3.404 ^{ns}	0.182	2.490 ^{ns}	0.288
ญาติพี่น้อง	5.420 ^{ns}	0.067	2.967 ^{ns}	0.227	0.777 ^{ns}	0.678	1.135 ^{ns}	0.567
แหล่งเงินทุนของเกษตรกร								
ของตนเอง	0.000*	0.000	0.000*	0.000	0.000*	0.000	0.000*	0.000
เงินกู้กองทุนของชุมชน	1.521 ^{ns}	0.467	1.620 ^{ns}	0.445	1.727 ^{ns}	0.422	1.727 ^{ns}	0.422
จากเพื่อนบ้านและญาติ/พี่น้อง	1.521 ^{ns}	0.467	1.620 ^{ns}	0.445	1.727 ^{ns}	0.422	1.727 ^{ns}	0.422

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจด้านความต้องการความสำเร็จกับความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาอย่างของเกษตรกร

แรงจูงใจ	ความต้องการนวัตกรรม							
	ด้านปัจจัยนำเข้า		ด้านกระบวนการผลิต		ด้านผลผลิต		ด้านการตลาด	
	χ^2	p - value	χ^2	p - value	χ^2	p - value	χ^2	p - value
ต้องการความสำเร็จ	55.406*	0.000	61.399*	0.000	73.066*	0.000	55.148*	0.000
ต้องการความผูกพัน	55.819*	0.000	65.119*	0.000	58.168*	0.000	59.593*	0.000
ต้องการอำนาจ	68.682*	0.000	71.044*	0.000	69.235*	0.000	71.949*	0.000

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1) จากผลการศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรส่วนมากมีอายุอยู่ในช่วงวัยที่กำลังจะก้าวสู่ผู้สูงอายุส่งผลให้การปฏิบัติงานในการผลิตปลานั้นช้าลง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางสายตาดึงลดความสามารถในการมองเห็นรวมถึงการควบคุมท่าทาง และความสมดุลร่างกาย การลดลงของกำลังกล้ามเนื้อและระยะเวลาเคลื่อนไหวของข้อต่อที่มักจะเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ญาติ พี่น้อง เพื่อน และ ประสพชัย พสุนนท์ กล่าวว่า นวัตกรรมเกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมชุมชน ปัญหาหลักในการพัฒนาชุมชนของประเทศไทย เนื่องจากปัญหาหนี้สินของคนในชุมชนเป็นจำนวนมาก ปัญหาสุขภาพ ปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องมีหลายหน่วยงานเข้ามาช่วยกันหาต้นตอของปัญหาและพยายามใช้ความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน โดยเกษตรกรที่มีรายได้น้อยเพราะใช้ระยะเวลาในการหาวัตถุดิบรวมถึงความไม่แน่นอนของวัตถุดิบบางฤดูกาลซึ่งหาได้ยาก

หรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถของเกษตรกร การที่มีวัตถุดิบอย่างจำกัดจึงทำให้เกษตรกรจำหน่ายตามปริมาณเท่าที่หาได้ในแต่ละครั้ง ซึ่งการที่เกษตรกรจะนำนวัตกรรมเข้ามาสนับสนุนในกระบวนการต่าง ๆ ของการผลิตปลาอย่างนั้น ก็เพื่อต้องการรายได้ที่เพิ่มขึ้นและทุนแรงงานและระยะเวลาของเกษตรกรได้ดีในหลาย ๆ ด้าน (ญาณิศา เผื่อนพะยะ และประสพชัย พสุนนท์, 2564) นอกจากนี้ ปีพมา เขียววิศิษฐ์สกุล กล่าวว่า การนำผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการผลิตใหม่ การตลาด หรือรูปแบบองค์กรใหม่มาใช้ ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่คุ้มค่าในแง่ของผลประโยชน์ทางการเงิน ความเป็นอยู่ที่ดีและมีประสิทธิภาพ (ปีพมา เขียววิศิษฐ์สกุล, 2560)

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2) จากผลการศึกษา ปัจจัยการได้รับการสนับสนุน พบว่า เกษตรกรยังไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งสินเชื่อ เงินทุน และอัตราดอกเบี้ย สำหรับการใช้จ่ายและการลงทุนทำกิจกรรมทางการเกษตรและส่วนใหญ่มีรายได้ไม่สูงนัก ราคาของผลผลิตเป็นไปตามกลไกของตลาดและตามฤดูกาลจึงมีรายได้ที่ไม่แน่นอน อีกทั้งปะปนการใช้จ่าย รายได้และรายรับโดยมิได้แบ่งสัดส่วนกันให้ชัดเจน ทำให้มีเกษตรกรจำนวนไม่น้อยที่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการบริหารจัดการเงินทุน และปัญหาเรื่องของการลงบัญชี นอกจากนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี กล่าวว่า พื้นฐานของเกษตรกรทางด้านการบริหารจัดการยังค่อนข้างน้อย ส่งผลให้อาจขาดสภาพคล่องได้บ่อย ๆ และผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรต้องขึ้นอยู่กับธรรมชาติ ในบางฤดูกาลอาจประสบกับภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง โรคและแมลง รวมถึงปัญหาการเคลื่อนไหวของราคาผลผลิตเกษตร ทำให้เกษตรกรมีรายได้ไม่แน่นอน จึงไม่มีเงินทุนสะสมไว้เพื่อการผลิตในฤดูถัดไปได้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2553)

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3) จากผลการศึกษา ปัจจัยด้านแรงจูงใจ พบว่า ชุมชนของเกษตรกร มีครัวเรือนที่ใกล้ชิดกันทั้งญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านล้วนอยู่ในระแวกใกล้เคียงกัน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกษตรกรมีความรู้สึกอบอุ่น ความหวังใจและรู้สึกได้รับกำลังใจจากผู้คนเหล่านี้ ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกันในการผลิตปลาอย่าง โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในชุมชนในด้านของการส่งต่อข้อมูลเรื่องแหล่งวัตถุดิบ การแบ่งปันอุปกรณ์หรือพื้นที่ในการผลิตปลา การกระจายสินค้าในราคาส่งและราคาปลีก ทุกสิ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการผลิตปลาของเกษตรกรได้ในอนาคต ดังนั้น เกษตรกรจึงมีแรงผลักดันในการที่จะการผลิตปลาอย่างให้ดียิ่งขึ้นในทุก ๆ กระบวนการผลิต นอกจากนี้ ครรชิต ทรรคนะวิเทศ กล่าวว่า การที่บุคคลมีความรู้สึกใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้รับการดูแลและรู้สึกมีค่าจากผู้อื่นในการกระทำหรือการกระทำ รู้สึกอบอุ่น รู้สึกมีส่วนร่วมและได้รับกำลังใจ จะเป็นส่วนหนึ่งในการประสบความสำเร็จและการรับรู้สิ่งใหม่ ๆ เข้ามาเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น (ครรชิต ทรรคนะวิเทศ, 2562)

4. วัตถุประสงค์ข้อที่ 4) จากผลการศึกษา ความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาของเกษตรกร พบว่า การได้ทดลองใช้นวัตกรรมผลิตปลาของเกษตรกรในรูปแบบอย่างง่าย ได้แก่ เครื่องอบลมร้อน เกษตรกรได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในด้านความสะดวกสบายในการใช้งาน การประหยัดเวลาในกระบวนการผลิต ราคาที่สามารถจับต้องได้และนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง จึงมีความต้องการนวัตกรรมอื่น ๆ ตามมาร่วมด้วยในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการผลิต ด้านผลผลิต และด้านการตลาด เพื่อนำมาพัฒนาและปรับใช้ในการผลิตปลาจากภูมิปัญญาดั้งเดิมของเกษตรกรให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ อีระ สุตะบุตร ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเกษตรแห่งชาติในทศวรรษหน้า ผลการศึกษาพบว่า เทคโนโลยีการเกษตรที่มีความต้องการในทศวรรษหน้า ควรเน้นในเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีการแปรรูปสัตว์น้ำและเทคโนโลยีการพัฒนารูปแบบเครื่องจักรการเกษตรหรือนวัตกรรมการผลิตด้านการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพการเกษตร บริบทชุมชน สิ่งแวดล้อม และผลิตผลการเกษตรของประเทศ (อีระ สุตะบุตร, 2537)

5. วัตถุประสงค์ข้อที่ 5) จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุน และแรงจูงใจกับความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลาของเกษตรกร พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์ในการผลิตปลา แหล่งเงินทุนของเกษตรกร ปัจจัยแรงจูงใจ

ด้านความต้องการความสำเร็จ ความต้องการความผูกพัน และด้านความต้องการอำนาจ มีความสัมพันธ์กับความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลายทางของเกษตรกรเนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางการตลาดที่มากในรูปแบบออนไลน์ เกษตรกรจึงมีแรงจูงใจและแรงขับเคลื่อนในการพัฒนาผลผลิตในรูปแบบใหม่ ๆ โดยมีการประชาสัมพันธ์ไปถึงลูกค้าได้สะดวกและรวดเร็วกว่าวิธีดั้งเดิม และสามารถเพิ่มรายได้กระจายกลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ ให้กับเกษตรกรมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และคณะ กล่าวว่า ความคุ้นชินกับสินค้าและบริการแบบเดิม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบนวัตกรรมนั้นจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมสินค้าและบริการในรูปแบบใหม่ที่มีความทันสมัยขึ้น เป็นการนำเสนอนวัตกรรมเทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ ๆ ไปสู่ผู้บริโภคโดยใช้เทคโนโลยีพัฒนาขึ้นมาใหม่ ทำให้ครองใจคนรุ่นใหม่ที่กำลังตามเทรนด์เทคโนโลยีใหม่ ๆ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และคณะ, 2553)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลายทางของเกษตรกร หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสำโรง อำเภอลำลูกกา จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลายทางของเกษตรกรในภาพรวมมีระดับความต้องการนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก (Mean = 2.34) และหากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการระดับมากทุกด้าน อันประกอบด้วยด้าน ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิตและด้านผลผลิตซึ่งพบว่า เกษตรกรมีความต้องการนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือ เช่น เครื่องมือทำความสะอาดปลา เตอบรมควันขนาดใหญ่ขึ้น เครื่องซีลสุญญากาศ เครื่องอบลมร้อนหรือเตาอบแสงอาทิตย์ และนวัตกรรมทางด้านองค์ความรู้และแนวปฏิบัติ เช่น การพัฒนาผลผลิตให้มีมูลค่าสูงขึ้น เชื้อเพลิงอื่น ๆ ที่มีคุณภาพและราคาถูก การเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต การเพิ่มปริมาณผลผลิตและการยืดอายุการเก็บรักษาผลผลิต ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ควรประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาปรึกษาร่วมกับกลุ่มเกษตรกรเพื่อหาแนวทางในการจัดหาเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็นและเกษตรกรมีความต้องการมาก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการการผลิต รวมทั้งปริมาณและคุณภาพผลผลิตปลายทางให้สูงขึ้น ขณะเดียวกันก็ร่วมคิดพิจารณาในการหาแนวทางส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้และแนวคิดในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตจากความต้องการนวัตกรรมที่เป็นองค์ความรู้และแนวปฏิบัติในการใช้นวัตกรรมและเครื่องมืออุปกรณ์ใหม่ ๆ รวมทั้งพัฒนาการตลาดรูปแบบใหม่ ได้แก่ การตลาดออนไลน์อันจะเป็นผลให้เกษตรกรสามารถเพิ่มรายได้จากการผลิตปลายทางได้สูงขึ้นได้เป็นอย่างดี ในส่วนข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาวิจัยความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลายทางของเกษตรกรในพื้นที่อื่น ๆ เนื่องจากความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลายทางของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ อาจมีความแตกต่างกันเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับระดับความต้องการนวัตกรรมในการผลิตปลายทางของเกษตรกรได้จริง และสามารถนำข้อมูลมาใช้และพัฒนาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความต้องการนวัตกรรมของเกษตรกรต่อไป และควรทำการศึกษาวิจัยนวัตกรรมในการผลิตสินค้าแปรรูปที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มมูลค่า ลดต้นทุนและย่นระยะเวลาการผลิต รวมถึงด้านการตลาด การจำหน่ายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์แบบเชิงลึกเพื่อผลักดันให้เกษตรกรจำหน่ายสินค้าโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมง. (2562). สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจการประมงครึ่งปีแรก ปี 2560 และแนวโน้มครึ่งปีหลัง ปี 2560. เรียกใช้เมื่อ 8 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.fisheries.go.th/strategy/UserFiles/files/28-9-60.pdf>
- คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลพบุรี. (2562). แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดลพบุรีภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. ใน รายงานการวิจัย. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ครรชิต ทรศนะวิเทศ. (2562). แรงจูงใจในการทำงานกับผลประกอบการ Motivation to work with earnings. วารสารรัชต์ภาคย์, 13(28), 124 - 133.
- คำรบ สมะวรรณ และพิมพ์ชนก พริกบุญจันทร์. (2564). การพัฒนาผลิตภัณฑ์คุกกี้ปลาอย่างเพื่อเพิ่มมูลค่าของ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงและแปรรูปปลาบ้านวังแร่ จังหวัดพิษณุโลก. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่, 13(4), 253 - 267.
- ญาณิศา เผื่อนพะาะ และประสพชัย พสุนนท์. (2564). นวัตกรรมชุมชนเชื่อมโยงเศรษฐกิจชุมชนสู่ความยั่งยืน. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 8(2), 32 - 44.
- ธีระ สุตะบุตร. (2537). ความต้องการทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเกษตรแห่งชาติในทศวรรษหน้า. วารสารข่าว สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 35(387), 7 - 8.
- ปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล. (2560). นวัตกรรมนำสู่อนาคตประเทศไทย. เรียกใช้เมื่อ 3 ธันวาคม 2565 จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/Yearend/2017/PPT_Group2.pdf
- แผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสำโรง. (2564). ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน. เรียกใช้เมื่อ 14 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.khoksamrong.go.th/upload/20220131155606.pdf>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี. (2553). การบริหารสินเชื่อการผลิตทางการเกษตร. เรียกใช้เมื่อ 17 พฤษภาคม 2566 จาก <https://ms.udru.ac.th/asst.prof.benchamat/4knowledgesources/createdthaibooks/farmmanagement/chapter12.pdf>
- ยุพิน สมคำพิ. (2552). การจัดการธุรกิจอาหารแปรรูปพื้นบ้าน : กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ปลาในเขตหมู่บ้านรอบหนองหาร จังหวัดสกลนคร. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2566). เกษตรกรรม. เรียกใช้เมื่อ 7 มีนาคม 2566 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1>
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และคณะ. (2553). นวัตกรรม : ความหมาย ประเภท และความสำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ. วารสารบริหารธุรกิจ, 33(128), 49 - 65.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins.